

sigtes til, at den paagældende Regering af statsretlige Grunde kan være indskrænket med Hensyn til sin Ret til at indrømme Passage, og at den har opfyldt sine Forpligtelser ifølge Art. 16 ved at foretage de nødvendige Skridt, f. Eks. overfor Folke-repræsentationen, til at søge den fornødne Hjemmel til en saadan Passage.

I alle Tilfælde, hvor Forbundets Tvangsmidler skal bringes til Anvendelse, foreligger i Forbundspagten den væsentlige Mangel, at der ikke er truffet nogen Bestemmelse om, hvem der skal afgøre, om det relevante Retsbrud foreligger eller ej, hvilket efter Omstændighederne kan være særdeles tvivlsomt. Der kan saaledes være Meningsforskel om, hvilken af Parterne der egentlig har faaet Medhold ved Voldgifts-dommen, hvad Raadets enstemmige Henstilling nøjagtig gaar ud paa, om en Stat kan siges at have efterkommet Kendelsen eller Henstillingen paa fyldestgørende Maade o. s. v. Saaledes som Art. 16 er formuleret, maa saadanne Spørgsmaal i alt Fald til at begynde med afgøres af hver enkelt Stat paa eget Initiativ og paa eget Ansvar. Ogsaa denne Omstændighed gør Deltagelsen i den mellemfolkelige Tvangs-anvendelse betænkelig for de mindre Stater, der af rent faktiske Hensyn vel i Regelen vil være tvunget til at afvente, hvorledes de andre Stater opfatter Situationen.

11. Rustningernes Begrænsning.

Forbundspagten indeholder ikke nogen endelig Løsning af Problemet om Rustningernes Begrænsning, som uden Resultat allerede blev behandlet paa Haager-konferencerne i 1899 og 1907. Dog indeholder den det principielle Fremskridt, at Forbundets Medlemmer i Artikel 8 udtrykkelig anerkender, at Fredens Opretholdelse kræver en Indskrænkning i de nationale Rustninger til den laveste Grænse, som er forenelig med den nationale Sikkerhed og med Haandhævelsen ved fælles Virksomhed af de mellemfolkelige Forpligtelser. Der er imidlertid i Forbundspagten ikke foreskrevet Bestemmelser til Gennemtvængelse af denne Indskrænkning. Raadet skal kun fremsætte Forslag til de forskellige Regeringers Overvejelse og Afgørelse og skal derved tage Hensyn til hver Stats geografiske Beliggenhed og særlige Forhold.

Gennemførelsen af den principielt anerkendte Grundsætning kræver følgende i hvert enkelt Tilfælde den paagældende Stats Samtykke. Paa den anden Side er dette Samtykke bindende i Fremtiden, idet de derigennem fastsatte Grænser for Rustningerne ikke senere kan overskrides uden Raadets Samtykke. Raadet skal under Hensyntagen til hver Stats geografiske Beliggenhed og særlige Forhold fremsætte Forslag til en saadan Indskrænkning til de forskellige Regeringers Overvejelse og Afgørelse. Men der er ikke tillagt Raadet nogen Myndighed til at fastsætte et Mindstemaal, hvorunder Rustningerne ikke maa indskrænkes.

Som det fremgaar af det i Bilag 5 gængivne transke Ændringsforslag til Artikel 8, havde man fra fransk Side paatænkt at oprette et Udvalg, som kunde udøve en vis Kontrol med Hensyn til Rustningernes Begrænsning i de forskellige Lande. Dette Forslag blev imidlertid ikke antaget, lige saa lidt som et dansk Forslag om at henskyde Fastsættelsen af Planen for Rustningernes Begrænsning til Delegeret-forsamlingen trængte igennem. En Slags Kontrol, om end kun af meget indirekte Art, foreligger dog deri, at de af Raadet fremsatte Forslag ifølge Art. 8, 3. Stk., skal gøres til Genstand for fornyet Overvejelse og eventuel Revision i det mindste hvert tiende Aar. Artiklens 6. Stk. forpligter derfor Forbundsmedlemmerne til at give hinanden de mest aabne og fuldstændige Oplysninger angaaende Maalestokken for deres Rustninger, deres Militærprogrammer m. m. Ifølge Artikel 9 skal der endvidere nedsættes et staaende Udvalg til overfor Raadet at udtale sig om Udførelsen af Forskrifterne desangaaende i Artiklerne 1 og 8 og om land- og sømilitære Spørgsmaal i Almindelighed. Men det afgørende er dog, at der i Forbundspagten hverken er fastsat nogen fast Maalestok for Rustningernes Indskrænkning eller er givet Forbundet eller dets Organer nogen Myndighed til at foreskrive de enkelte Medlemmer en saadan Begrænsning eller udøve nogen effektiv Kontrol med dens Udførelse. Muligvis kan man tillægge det en vis Betydning, at de vidtgaende Indskrænkninger i Tysklands og Østrigs militære Styrker, som Fredstraktaterne med disse to Lande foreskriver, begrundes med en Henvisning til, at dette skal danne Indledningen til Rustningernes Begrænsning ogsaa i andre Lande — om end man neppe derved har tænkt paa en Begrænsning i samme Grad —, ligesom de i saa Henseende i Fredstraktaterne opstillede